ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a soudců JUDr. Michala Mazance a JUDr. Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **I. P.,** zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Plzeňského kraje,** se sídlem Škroupova 18, Plzeň, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 5. 2016, čj. DSH/6759/16, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 5. 10. 2018, čj. 57 A 70/2016-106,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 5. 10. 2018, čj. 57 A 70/2016-106, **se zrušuje** a věc **se vrací** Krajskému soudu v Plzni k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), kterým byla dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalovaného.

[2] Krajský soud rozhodoval již po druhé, po té, co jeho předchozí rozhodnutí zrušil Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 28. 8. 2018, čj. 9 As 180/2017-53, pro nepřezkoumatelnost, jelikož rozhodoval na základě podkladů, které neprovedl jako důkaz.

II. Obsah kasační stížnosti

[3] Stěžovatel v kasační stížnosti namítal, že krajský soud po té, co jeho předchozí rozhodnutí bylo zrušeno, nenařídil jednání, ani nevyzval účastníky řízení, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez jednání.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[4] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a stěžovatel je zastoupen advokátem ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[5] Nejdříve se Nejvyšší správní soud musel zabývat přípustností podané kasační stížnosti, jelikož jde v pořadí již o druhou podanou kasační stížnost. Podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je kasační stížnost nepřípustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem soudu.

[6] Pravým smyslem výše uvedeného ustanovení je zamezit tomu, aby se Nejvyšší správní soud musel zabývat znovu věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor vyslovil, a kdy se tímto právním názorem krajský soud řídil. Ostatně i soud je svým předchozím vysloveným právním názorem vázán, jestliže rozhoduje za jinak nezměněných poměrů v téže věci o kasační stížnosti proti novému rozhodnutí krajského soudu. Výklad uvedeného ustanovení provedl Ústavní soud v nálezu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05, na který navázal Nejvyšší správní soud např. v usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. 3. 2011, čj. 1 As 79/2009 - 165, č. 2365/2011 Sb. NSS, kde uvedl: *„Ze zákazu opakované kasační stížnosti judikatura Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu dovodila nad rámec doslovného znění § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. výjimky, jejichž respektování znamená dodržení smyslu a účelu rozhodování Nejvyššího správního soudu. Dospěla k závěru, že toto ustanovení nelze vztáhnout zejména na případy, kdy Nejvyšší správní soud vytýká nižšímu správnímu soudu procesní pochybení nebo nedostatečně zjištěný skutkový stav, případně nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí. Odmítnutí kasační stížnosti za tohoto procesního stavu by znamenalo odmítnutí věcného přezkumu rozhodnutí z pohledu aplikace hmotného práva. [...] Lze tedy shrnout, že ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. limituje přípustnost kasační stížnosti ve vztahu k otázkám již dříve v téže věci Nejvyšším správním soudem závazně posouzeným.“*

[7] Krajskému soudu je vytýkáno procesní pochybení, což odpovídá výjimce, kterou dovodil rozšířený senát. Nyní podaná kasační stížnost je tedy přípustná.

[8] Ve spisu krajského soudu je na listech číslo 98 – 102 výše uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 9 As 180/2017, na listu číslo 103 je zapečetěný protokol o hlasování a na listu číslo 104 je již zkrácené znění nyní kasační stížnosti napadeného rozsudku. Následuje pokyn kanceláři k dalšímu zpracování a na listu č. 106 je již písemné vyhotovení napadeného rozsudku. Ve spisu není ani jinde protokol o ústním jednání nebo výzva krajského soudu směřovaná účastníkům řízení, aby se vyjádřili, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez nařízení jednání po té, co byl první rozsudek zrušen kasačním soudem.

[9] Nejvyšší správní soud souhlasí s názorem stěžovatele, že postupem krajského soudu bylo porušeno právo na ústní projednání věci. Z judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že „*[ú]častníku nelze upřít právo na veřejné projednání jeho věci v jeho přítomnosti včetně možnosti vyjádřit se k věci (čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). [...] Rozhodnutí věci bez nařízení jednání za situace, kdy výzva k vyslovení souhlasu s takovým postupem podle § 51 s. ř. s. nebyla stěžovatelce řádně doručena, představuje vadu řízení, jež se dotýká samotné zákonnosti nyní napadaného rozsudku. Této námitce tedy Nejvyšší správní soud přisvědčuje, v této části shledává kasační stížnost důvodnou a tato skutečnost je sama o sobě důvodem pro zrušení rozsudku.*“ (rozsudek ze dne 11. 11. 2004, čj. 6 Azs 28/2003-59, č. 482/2005 Sb. NSS). V rozsudku ze dne 14. 12. 2009, čj. 5 Afs 112/2008-129, pak Nejvyšší správní soud, vycházeje z judikatury Ústavního soudu, instruktivně rozvedl, že „*je třeba rozlišovat dvě situace, kdy krajský soud rozhoduje bez jednání ve věci znovu po té, co bylo jeho předcházející rozhodnutí zrušeno Nejvyšším správním soudem. Prvním případem je situace, kdy i po zrušení prvního rozhodnutí krajského soudu Nejvyšším správním soudem zůstává výsledek sporu stále otevřený a krajský soud je v dalším řízení dle závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu povinen se určitými pro věc rozhodnými otázkami, které dosud nebyly ani Nejvyšším správním soudem plně vyřešeny, dále zabývat. Ve druhém případě již byla naopak rozhodná otázka beze zbytku posouzena Nejvyšším správním soudem a krajskému soudu po zrušení jeho původního rozsudku v dalším řízení nezbývá žádný prostor pro vlastní uvážení. V obou případech je opominutí krajského soudu nařídit ve věci znovu jednání, pokud nebyl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. účastníky řízení udělen souhlas k rozhodnutí bez jednání, procesní vadou, konkrétně porušením § 49 odst. 1 s. ř. s. V prvním případě však taková vada zakládá porušení ústavních práv žalobce a je zároveň vadou řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.), ve druhém případě tomu tak není, neboť i kdyby ve věci bylo nařízení jednání, nemohl by krajský soud rozhodnout jinak, než je předurčeno závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.*“ Ústavní soud v usnesení ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. IV. ÚS 786/08, uvedl, že „*[s]ouhlas poskytnutý stěžovatelem ještě před vydáním prvního rozsudku ve věci, nebyl dle názoru Ústavního soudu možno bez dalšího vztahovat i na řízení po zrušení rozsudku Nejvyšším správním soudem, neboť procesní situace, za níž byl poskytnut, byla zcela odlišná.*“ Z tohoto usnesení vycházel i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2010, čj. 5 Azs 3/2010-92.

[10] Z výše uvedeného je tedy patrné, že po zrušení rozhodnutí Nejvyšším správním soudem musí krajský soud opětovně vyzvat účastníky řízení, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez nařízení jednání, nebo musí nařídit jednání. V opačném případě se dopouští vady. Tato vada má vliv na zákonnost, pokud výsledek řízení byl „otevřený“ a nebyl již definitivně předurčen kasačním soudem ve zrušujícím rozsudku.

[11] Předchozí rozhodnutí krajského soudu bylo Nejvyšším správním soudem zrušeno pro nepřezkoumatelnost týkajících se neprovedení důkazu, ze kterého krajský soud vycházel. Krajský soud v následném jednání měl v podstatě dvě možnosti, a to provést původně neprovedený důkaz, popř. odůvodnit svůj názor na věc bez užití tohoto podkladu. V žádném případě tak nebylo řešení věci předurčeno kasačním soudem.

IV. Závěr

[12] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná. Krajský soud se dopustil vady řízení, která měla vliv na zákonnost napadeného rozsudku, proto dle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. rozsudek zrušil a věc mu

vrátil k dalšímu řízení, v němž je soud v souladu s § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán právními závěry uvedenými v tomto rozsudku. Bude tedy muset opětovně zaslat účastníkům řízení výzvu podle § 51 odst. 1 s. ř. s., a pokud nebude souhlas obou stran s rozhodnutím věci bez jednání dán, bude povinen nařídit ve věci jednání.

[13] O věci soud rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[14] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém řízení podle § 110 odst. 3 s. ř. s.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 13. února 2019

JUDr. Petr Mikeš, Ph.D.
předseda senátu